

Акт
лісопатологічного обстеження лісових насаджень по
Любешівському надлісництві філії "Поліський лісовий офіс"
ДП «Ліси України»

«17» 03 2026 року

с-ще Любешів Камінь-Каширського району Волинської області

На звернення Любешівського надлісництва філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України" (далі - надлісництва), лист №772/34.4.1. від 13.03.2026 року, нами: провідним інженером-лісопатологом сектору нагляду, обліку і прогнозу філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист» Тамарою МАЦКОВОЮ, провідним інженером-лісопатологом сектору нагляду, обліку і прогнозу філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист» Вікторією ОРЕШКО, начальником відділу мисливського господарства, охорони та захисту лісів Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Володимиром КАСЯНЧУКОМ, помічником начальника Любешівського надлісництва філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України" Олександром ШУМІКОМ, інженером лісового господарства філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України" (далі - ФІЛІЇ) Віктором КОТИК, інженером 1 категорії охорони і захисту лісів ФІЛІЇ Михайлом КУЗЕМИЧЕМ та лісничим Любешівського надлісництва філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України", а саме: лісничим Березичівського лісництва Сергієм КАРПУКОМ, лісничим Залізницького лісництва/ в.о. лісничого Залізницького А лісництва Богданом РАДІОНОМ, лісничим Дольського лісництва/ в.о. лісничого Люб'язівського лісництва Анатолієм РУСИЛОМ, лісничим Деревківського/ в.о Бихівського лісництва Віталієм СИДОРЧУКОМ, лісничим Любешівського лісництва Юрієм ДИНЕМ, лісничим Мукошинського/ в.о. лісничого Білоозерського лісництва Віктором КОЛАЙЧУКОМ, лісничим Великоглушанського лісництва Михайлом РУСИЛОМ було проведено лісопатологічне обстеження лісових насаджень по Любешівському надлісництву, що потребують заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2026 рік, у відповідності до пункту 30 "Санітарних правил в лісах України", затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995 р. № 555 (далі - СПЛУ).

Коротка таксаційна характеристика вказана згідно, матеріалів базового лісовпорядкування 2017 року, станом на 01.01.2018 року по ДП "Любешівське лісомисливське господарство", матеріалів базового лісовпорядкування 2014 року, станом на 01.01.2015 року по ДП СЛАП" Любешівагроліс", матеріалів базового лісовпорядкування 2012 року, станом на 01.01.2013 року по ДП "Любешівське лісомисливське господарство".

У відповідності до пункту 5 абзац 10 СПЛУ, повідомлення про появу ознак погіршення санітарного стану лісових насаджень представлено.

Лісопатологічне обстеження, проводилося спеціалістами, без наявності відводів під заходи поліпшення санітарного стану лісів.

Насадження обстежені на загальній площі – 136,2 гектарів. Зазначені в лісопатологічному журналі:

Лісництво (урочище)	Номер кварталу	Номер виалю	Площа виалю, гектарів	Номер підвиалю	Площа осередку		Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування								Категорія захисності	Вид запобігальних заходів	Причини призначення заходів	Орієнтовний запас деревини, що підлягає вирубуванню, м ³ на 1 га	Інтенсивність ураження, %	Ступінь ураження
					загальна	у тому числі площа, можлива для експлуатації	середня висота, м	середній діаметр, см	запас деревостану, куб метрів на 1 га	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, м	середній діаметр, см						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19		
Залізницьке	16	20	5.1		5.1	5.1	10СЗ	62	0.80	1	21	24	310	4	ВСП	стовбурові шкідники	18	6	слабка	
Залізницьке	31	39	5.0		5.0	5.0	10СЗ+БП	65	0.70	1	21	24	300	4	ВСП	стовбурові шкідники, сніголом	25	8	слабка	
Залізницьке	31	28	33.7	(7)	10.0	10.0	10СЗ+БП	65	0.70	1	22	24	300	4	ВСП	стовбурові шкідники, сніголом	9	3	відпад	
Залізницьке	37	14	3.2		3.2	3.2	7СЗ(65)2СЗ(85)1БП	65	0.70	1	22	24	320	4	ВСП	стовбурові шкідники	16	5	слабка	
Залізницьке А	6	3	0.7	(2)	0.7	0.7	10СЗ+ДЗ+БП	69	0.77	1	23	30	367	4	ВСП	стовбурові шкідники, вітровал	60	16	середня	
Деревківське	60	8	1.2		1.2	1.2	10СЗ+БП	57	0.70	1	21	26	300	4	ВСП	стовбурові шкідники	21	7	слабка	
Деревківське	60	16	1.7		1.7	1.7	10СЗ+БП	57	0.70	2	18	22	240	4	ВСП	стовбурові шкідники	19	8	слабка	

Деревківське	43	6	1.4		1.4	1.4	10СЗ+БП+ДЗ	65	0.60	1	23	32	310	4	ВСР	стовбурові шкідники	13	4	відпад
Деревківське	43	19	5.2	(4)	0.7	0.7	8СЗ(70)2СЗ(50)+БП+ОС	70	0.70	2	21	32	290	4	ВСР	стовбурові шкідники	39	13	середня
Білоозерське	50	21	1.9		1.9	1.9	10СЗ+ДЗ	70	0.70	1	23	24	340	4	ВСР	стовбурові шкідники	25	7	слабка
Білоозерське	50	24	2.5	(2)	2.3	2.3	10СЗ+ДЗ+БП	60	0.65	1	22	24	300	4	ВСР	стовбурові шкідники	20	7	слабка
Березичівське	5	32	1.6		1.6	1.6	7СЗ3БП+ДЗ+ВЛЧ	38	0.70	1	15	18	160	4	ВСР	стовбурові шкідники	9	6	слабка
Березичівське	6	28	2.8		2.8	2.8	7СЗ2БП1ВЛЧ	73	0.77	1	23	30	296	4	ВСР	стовбурові шкідники	13	4	відпад
Березичівське	16	7	1.7		1.7	1.7	10СЗ	40	0.85	2	14	16	204	4	ВСР	стовбурові шкідники	18	9	слабка
Великоглушанське	37	36	0.7		0.7	0.7	10СЗ	44	0.60	2	14	18	150	4	ВСР	стовбурові шкідники	39	26	середня
Великоглушанське	37	35	8.0	4.0	5.6	5.6	10СЗ+БП	44	0.70	1А	19	20	260	4	ВСР	стовбурові шкідники	40	15	середня
Дольське	17	14	2.2		2.2	2.2	10СЗ+БП	52	0.85	3	13	18	174	4	ВСР	стовбурові шкідники	17	10	середня
Люб'язівське	2	70	3.8		3.8	3.8	9СЗ1ДЗ+БП	34	0.70	2	13	18	110	4	ВСР	стовбурові шкідники	8	7	слабка
Люб'язівське	9	24	1.1	(2)	0.3	0.3	10СЗ	53	0.70	1	21	22	310	4	ВСР	стовбурові шкідники	90	29	середня
Любешівське	41	4	31.2	(1)	14.3	14.3	9СЗК1БП	52	0.72	1	20	24	269	4	ВСР	коренева губка	11	4	відпад
Любешівське	38	15	11.9		11.9	11.9	10СЗК	53	0.73	1	20	22	293	4	ВСР	коренева губка	13	4	відпад
Любешівське	42	11	19.0	(4)	0.7	0.7	10СЗК	51	0.78	1	18	22	270	4	ВСР	коренева губка	26	10	середня
Любешівське	42	11	19.0	(5)	1.5	1.5	10СЗК	51	0.78	1	18	22	270	4	ВСР	коренева губка	24	9	слабка
Любешівське	33	13	1.4		1.4	1.4	10СЗ+СБ	50	0.75	3	13	18	146	4	ВСР	стовбурові шкідники, сніголом	15	10	середня
Любешівське	33	15	3.4	(2)	3.3	3.3	10СЗ+СБ	50	0.75	3	13	18	146	4	ВСР	стовбурові шкідники, сніголом	19	13	середня
Бихівське	4	32	8.3		8.3	8.3	9СЗК1БП	47	0.69	1	19	24	249	4	ВСР	стовбурові шкідники	9	4	відпад
Бихівське	14	11	1.5		1.5	1.5	10СЗ	50	0.77	1	20	22	312	4	ВСР	стовбурові шкідники	34	11	середня
Бихівське	18	3	0.3		0.3	0.3	7ОС2ДЗ1БП+СЗ	34	0.50	1	19	22	154	3	ВСР	стовбурові шкідники	20	13	середня
Бихівське	18	2	0.6		0.6	0.6	10СЗК	64	0.74	1А	24	34	385	3	ВСР	коренева губка	12	3	відпад
Бихівське	18	4	0.4		0.4	0.4	7СЗ1ДЗ1БП1ОС	74	0.58	1	25	32	244	3	ВСР	стовбурові шкідники	36	15	середня
Бихівське	18	9	0.4		0.4	0.4	6СЗ2ДЗ1БП1ОС	64	0.68	1	23	28	262	3	ВСР	стовбурові шкідники	63	24	середня
Бихівське	18	12	1.0		1.0	1.0	10СЗ	44	0.85	1А	19	22	300	3	ВСР	стовбурові шкідники	31	10	середня
Бихівське	18	13	3.7	(5)	0.4	0.4	10СЗК	69	0.74	1	24	28	384	3	ВСР	коренева губка	43	11	середня
Бихівське	18	13	3.7	(6)	0.4	0.4	10СЗК	69	0.74	1	24	28	384	3	ВСР	коренева губка	25	7	слабка
Бихівське	18	17	1.1		1.1	1.1	10СЗ	69	0.74	1	24	32	384	3	ВСР	стовбурові шкідники	32	8	слабка
Бихівське	22	1	8.3		8.3	8.3	10СЗ+БП	49	0.83	1А	21	22	348	4	ВСР	стовбурові шкідники	13	4	відпад
Бихівське	22	11	7.3		7.3	7.3	10СЗ+БП	69	0.77	1	25	32	424	4	ВСР	стовбурові шкідники	18	4	відпад
Бихівське	22	15	2.5		2.5	2.5	10СЗ+БП	59	0.82	1	22	30	380	4	ВСР	стовбурові шкідники	14	4	відпад
Бихівське	22	16	2.0		2.0	2.0	8СЗ2БП	64	0.74	1А	24	32	326	4	ВСР	стовбурові шкідники	15	5	слабка
Бихівське	24	27	2.5		2.5	2.5	10СЗ	59	0.70	1	22	28	324	4	ВСР	стовбурові шкідники	16	5	слабка
Бихівське	24	30	2.4	(2)	1.5	1.5	10СЗ	50	0.74	1	18	20	260	4	ВСР	стовбурові шкідники	22	8	слабка
Бихівське	25	8	2.9	(2)	2.2	2.2	10СЗ	47	0.76	1	18	28	269	4	ВСР	стовбурові шкідники	9	3	відпад
Бихівське	25	38	1.9		1.9	1.9	8СЗ2БП	49	0.73	2	15	20	168	4	ВСР	стовбурові шкідники	9	5	слабка
Бихівське	25	40	1.5		1.5	1.5	10СЗ	49	0.79	1А	20	28	320	4	ВСР	стовбурові шкідники	23	7	слабка
Бихівське	25	41	5.0		5.0	5.0	10СЗ	69	0.74	1	24	30	384	4	ВСР	стовбурові шкідники	12	3	відпад
Бихівське	26	19	0.6		0.6	0.6	10СЗ	29	0.91	2	10	14	137	4	ВСР	стовбурові шкідники	40	29	середня
Бихівське	26	24	1.5	(2)	0.2	0.2	8СЗ2БП	46	0.90	1	18	24	278	4	ВСР	стовбурові шкідники	40	14	середня
Бихівське	26	24	1.5	(3)	0.7	0.7	8СЗ2БП	46	0.90	1	18	24	278	4	ВСР	стовбурові шкідники	27	10	середня
Бихівське	26	27	0.6		0.6	0.6	5СЗ4БП1ОС	54	0.74	1А	22	28	270	4	ВСР	стовбурові шкідники	34	13	середня

Разом виявлено по підприємству:

136.2

В тому числі:

відпад

слабка

середня

сильна

	136,2	74,6	39,9	21,7	
Шкідники		відпад	слабка	середня	сильна
	106,4	47,8	38	20,6	
стовбурові шкідники	106,4	47,8	38	20,6	
Хвороби		відпад	слабка	середня	сильна
	29,8	26,8	1,9	1,1	
Коренева губка	29,8	26,8	1,9	1,1	

У насадженнях Любешівського надлісництва виявлено дерева, пошкоджені сніголомами - із зламаними вершинами, тріщинами на стовбурах та механічними ушкодженнями крон. Такі дерева втратили стійкість і підлягають вибірковій санітарній рубці.

В насадженнях, що обстежувались спостерігалися дерева різних порід зі зламаними навпіл стовбурами і обламаними кронами (з відхиленням стовбура більш ніж на 30 градусів від вертикальної осі) та хмизу, за рахунок чого створюється захаращеність.

У відповідності до пункту 16 СПЛУ, у насадженнях, пошкоджених внаслідок стихійного лиха, в першу чергу для рубки призначаються дерева з поваленими чи зламаними стовбурами.

При обстеженні виявлено насадження уражені стовбуровими шкідниками. Заселеність дерев сосни звичайної, стовбуровими шкідниками, визначається за їх типовими ознаками. У зоні товстої кори (нижня частина стовбура) виявлені пошкодження (при відлученні відмерлої кори, чітко видно ознаки життєдіяльності стовбурових шкідників, а саме маточні та личинкові ходи, шлюбні камери, льотні отвори, а також продукти життєдіяльності, тощо), які наносить шкідник під час заселення імаго та живлення личинок шести зубчастого короїда-стенографа *Ips sexdentatus* (поверхня стовбура в районі поселення зайнята ходами повністю). Характер ураження – поодинокий.

В соснових насадженнях, які представлені сосною звичайною *Pinus sylvestris*, виявлено дерева III-VI категорії санітарного стану, які мають ознаки послаблення (крона ажурна, присутні сухі скелетні гілки в різних частинах крони) та загибелі внаслідок ураження кореневою губкою (збудник *Heterobasidion annosum*). За категорією розвитку осередки кореневої губки - діючі, виявлені при базовому лісовпорядкуванні.

Додатково оцінюючи (окомірно у відсотках) стан крон та стовбурів, кількість сухих гілок та опалих пагонів, можна сказати про ймовірне заселення стовбуровими шкідниками дерев III - категорії санітарного стану. На лісовій підстилці відмічено наявність опалих пагонів з ознаками заселення сосновими лубоїдами з родини *Tomicus* (представники - малий сосновий лубоїд *Tomicus minor* та великий сосновий лубоїд *Tomicus piniperda*). Опалі пагони світло зеленого або жовтуватого кольору; мають характерні місця занурення дорослих особин до гілок. У нижній частині стовбура деревостанів V та VI категорій стану відмічено типові пошкодження тканин стовбура, якіносять ксилофаги з групи деструкторів - Вусачі *Gerambycidae* та Златки *Buprestidae*.

У відповідності до пункту 17 СПЛУ, під час відбору свіжозаселених стовбуровими шкідниками дерев для рубки, враховується загальний стан таких дерев. Свіжозаселені комахами-камбіофагами дерева підлягають першочерговому вилученню із деревостанів.

Природний відпад дерев сосни може бути спричинений різними факторами, всихання, пошкодження від шкідників та хвороб. Дерев, які не витримують конкуренції за світло та поживні речовини, поступово всихають. У результаті, найслабші та найуразливіші відпадають (відставші в рості тонкомірні дерева сосни звичайної), а їх місце займають сильніші дерева, що є частиною природного відбору та відновлення лісу.

Також відмічається, що наявні дерева які не відносяться до жодної з категорій технічної придатності, тобто в насадженнях накопичується неліквідна деревина.

Насадження швидко втрачають свої лісогосподарські та захисні властивості. В насадженнях швидкими темпами проходить накопичення низькосортної деревини. Санітарний стан даних насаджень визнано незадовільним.

Висновки та пропозиції:

1. Для поліпшення належного санітарного стану лісів, з метою оздоровлення насаджень у максимально стислі строки, за умови недопущення негативного впливу на навколишнє природне середовище, рекомендовано провести заходи з поліпшення санітарного стану лісів на площі – **136,2 гектарів**, а саме: вибіркові санітарні рубки – на площі **136,2 гектарів**.

2. Заходи з поліпшення санітарного стану лісів провести в 2026 році дотримуючись максимально стислих термінів. При проведенні заходів з поліпшення санітарного стану лісів передбачити застосування методів та технологій, що передбачають запобігання негативному впливу на стан навколишнього середовища.

3. Рубки провести згідно СПЛУ, термінів та норм передбачених цими правилами.

4. В осередках стовбурових шкідників, вітровалів та буреломів, заготовлену деревину вивозити в максимально стислі терміни, а за неможливості термінового вивезення корувати, лісосічні залишки утилізувати.

5. Осередки стовбурових шкідників, стовбурових гнилей та вітровалів, буреломів, які зафіксовані під час лісопатологічного обстеження, підлягають моніторингу санітарного стану насаджень державною лісовою охороною надлісництва, та у разі незафіксованого осередку стовбурових шкідників на обліку підприємства, вони підлягають обов'язковій фіксації.

6. Лісовій охороні надлісництва, вести постійний нагляд за суміжними насадженнями. При виявленні появи осередків шкідників та хвороб лісу, в найкоротші термін здійснювати проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів. Осередки шкідників та хвороб лісу, виявлені лісопатологічним обстеженням, поставити на облік, згідно лісопатологічним журналом.

7. При проведенні відводів, під вибіркові санітарні рубки, в частинах насаджень середнього та сильного ступеня інтенсивності ураження, враховувати факти зниження повноти нижче критичної (у відповідності до діючих СПЛУ), та при фактичному встановленні даних фактів проектувати в місцях інтенсивної рубки проведення суцільних санітарних рубок.

8. В ході лісопатологічного обстеження спеціалістами лісозахисту червонокнижних рослин та тварин не виявлено.

9. Лісовій охороні надлісництва, при виявленні червонокнижних рослин та тварин, діяти згідно чинного законодавства пункту 5 СПЛУ.

10. Лісопатологічне обстеження спеціалістами філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист» було проведене: 16-17.03.2026 року, без наявності відводів під заходи поліпшення санітарного стану лісів.

Акт складено в 4-ох примірниках:

- 1-й - Північно-Західному міжрегіональному управлінню лісового та мисливського господарства;
- 2-й - філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України";
- 3-й - філії "Рівнелісозахист" ДСЛП "Київлісозахист";
- 4-й - надлісництву.

Акт підписали:

Провідний інженер-лісопатолог
сектору нагляду, обліку і
прогнозу стану лісових насаджень
філії "Рівнелісозахист"
ДСЛП "Київлісозахист"

Провідний інженер-лісопатолог
сектору нагляду, обліку та
прогнозу стану лісових насаджень
філії "Рівнелісозахист"
ДСЛП "Київлісозахист"

Начальник відділу
мисливського господарства,
охорони та захисту лісів Північно-Західного
міжрегіонального управління лісового
та мисливського господарства

Помічник начальника Любешівського надлісництва
філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України"

Інженер лісового господарства
філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України"

Інженер 1 категорії охорони і захисту

Тамара МАЦКОВА

Вікторія ОРЕШКО

Володимир КАСЯНЧУК

Олександр ШУМІК

Віктор КОТИК

лісів філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України"
Лісничий Березичівського л-ва
Лісничого Залізницького л-ва/ в.о. лісничого
Залізницького А л-ва
Лісничого Дольського л-ва/
в.о. Люб'язівського л-ва
Лісничий Деревківського л-ва/
в.о. Бихівського л-ва
Лісничий Любешівського л-ва
Лісничий Мукошинського л-ва/ в.о. лісничого
Білоозерського л-ва
Лісничий Великоглушанського л-ва

Михайло КУЗЕМИЧ
Сергій КАРПУК

Богдан РАДІОН

Анатолій РУСИЛО

Віталій СИДОРЧУК
Юрій ДИНЬ

Віктор КОЛАЙЧУК
Михайло РУСИЛО

